

SCULPTORUL DIMITRIE CHIPĂRUȘ (1886-1947)

Studii în România 1904-1909 la „Școala Belle-Arte din Iași”

Ivona CERNAT

Sculptorul Dimitrie Chipăruș s-a născut în anul 1886, 16 septembrie, ora 4 dimineața, în Dorohoi, fiu al lui Haralambie și Saveta Chipărușu.

După absolvirea gimnaziului „Grigore Ghica V.V.” din Dorohoi, în 1904, cu media de 6,75 și nota 9 la desen, se înscrie la „Școala Națională de Belle-Arte” din Iași, pe care o urmează în perioada 1904-1909.

Pentru înscriere prezintă actele în copii: Buletin de naștere, bilet de vaccinare, certificat de absolvire a gimnaziului, cerere de înscriere pentru secția de sculptură, fiind înscris în matricola școlii la nr.96.

Studiind matricola, citez doar câteva nume ale colegilor de școală: Ștefan Dimitrescu, Otto Briesse, Ioan Cosmovici, Alex. Grigorovici, Oscar Han, Richard Hette.

Profesori: director Em. Bardasare, D. Tronescu.

Urmează în paralele secția de sculptură și pictură. Pe parcursul anilor de studii, D. Chipăruș a fost remarcat ca unul dintre cei mai talentați studenți. A participat în cadrul școlii la concursurile Lecomte du Noüy. Acest concurs se ținea cu deosebită seriozitate. Regulamentul și comisia de examinare erau stabilite de consiliul profesoral.

În anul 1906, la 23 septembrie, în urma concursului organizat între cei doi candidați Șt. Dimitrescu și D. Chipăruș care, citez din procesul verbal: „Este unul dintre cei mai sânguincioși având o conduită foarte bună”, consiliul a hotărât a i se da bursa „Ghe. Sălar” în sumă de 30 de lei lunar.

În perioada anilor de studii 1904-1906, D. Chipăruș obține rezultate deosebite la probele practice și teoretice, anatomie, perspectivă, estetică, pictură, sculptură.

Certificatul de absolvire a anului V etala toate acestea, pe anii de studii la clasa de pictură.

În anul 1908, expune în vitrina magazinului Șaraga (azi hotel Traian), „Bust de fetiță”, studiu în gips.

La terminarea anilor de studii, în 1909, D. Chipăruș primește rezultatele concursurilor 1908-1909: mențiuni, medalie de argint și de aur.

Emanoil P. Bardasare, directorul școlii, consiliul școlar de la „Școala Națională de Belle-Arte” au recunoscut în D. Chipăruș „un talent superior pentru arta sculpturii”, și i-au întocmit un referat de recomandare adresat Ministerului, pentru a i se „acorda o bursă în străinătate, într-o academie de sculptură pentru perfecționarea talentului”.

La cerere, se eliberează diploma de absolvire a celor două secții: de sculptură și pictură.

În anul 1909, i se eliberează pașaportul pentru străinătate și va pleca definitiv. Din materialele consultate am constatat că D. Chipăruș pleacă în Italia, la Florența, apoi în Franța unde își continuă studiile la Academia de Arte din Paris.

În revista „Orașul Iași”, N. A. Bogdan, regăsim câteva aprecieri a creației sculptorului D. Chipăruș, după plecarea din țară „absolventul a obținut o deosebită primire în diferite centre artistice din străinătate, unde s-a dus să-și perfecționeze arta sa”.

În revista „Arta Română”, „Istoria ilustrată a orașului Iași”, N. A. Bogdan, au fost publicate lucrări ale sculptorului D. Chipăruș, realizate după plecarea din țară:

„Triumful vițiului”, „Amândoi”, executat în atelierul de la Florența, „Cap de expresie”, „Mama” - lucrare în marmură, „Studiu” - marmură.

În 1910 se organizează la Iași „Expoziția retrospectivă cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea Pinacotecii ieșene”, la care au fost expuse lucrări ale elevilor și profesorilor de la „Școala Națională de Belle-Arte”. Acest eveniment este consemnat în presa vremii, ziarul „Evenimentul”, în revista „Arta Română”.

Dimitrie Chipăruș a participat la această manifestare cu lucrarea de sculptură „Cap de expresie”, alături de profesorii săi Em.P. Bardasare, O. Băncilă, Otto Briesse, I. Cosmovici, D. Mirea, Gh.P. Bardasare, C-tin Stahi, I. Secoșanu, Ștefan Soldănescu, D. Tronescu.

În colecția Muzeului de Artă Iași, există o lucrare de sculptură „Cap de țigancă” gips (0,710 × 0,560 × 0,420), lucrare semnată dar nedatată, și a intrat în patrimoniul muzeului în anul 1956.

Am consultat numeroase materiale publicate după plecarea din țară a sculptorului D. Chipăruș, dar nu am găsit nimic referitor la creația de maturitate.